

Právní a trestněprávní rámec problematiky domácího násilí

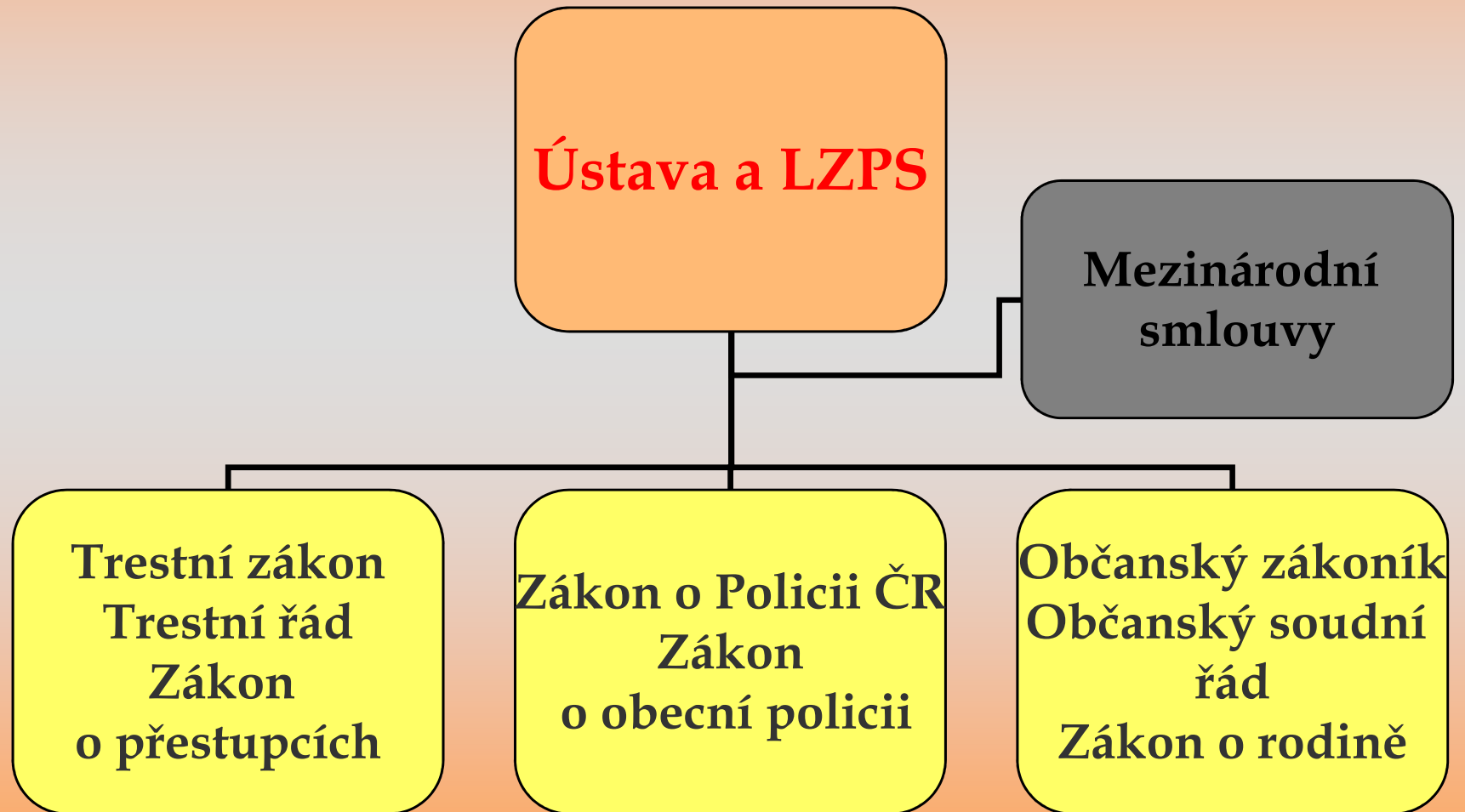
Mgr. Anna Hořínová

Persefona o.s.

Právní rámec

- Mezinárodní dokumenty
- Ústava a LZPS
- Trestní zákon
- Trestní řád
- Zákon o Policii ČR
- Zákon o obecní policii
- Zákon o přestupcích
- Zákon o sociálně-právní ochraně dětí
- Občanský zákoník
- Občanský soudní řád
- Zákon o rodině

Vztah právních norem

Právní rámec

- **Mezinárodní dokumenty**
- **Ústava a LZPS**
- **Trestní zákon**
- **Trestní řád**
- **Zákon o Policii ČR**
- **Zákon o obecní policii**
- **Zákon o přestupcích**
- **Zákon o sociálně-právní ochraně dětí**
- **Občanský zákoník**
- **Občanský soudní řád**
- **Zákon o rodině**

Mezinárodní závazky ČR

- Všeobecná deklarace lidských práv
- Mezinárodní pakt o občanských a politických právech
- Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod
- Úmluva o právech dítěte
- Úmluva o občanskoprávních aspektech mezinárodních únosů dětí
- Úmluva o odstranění všech forem diskriminace žen
- Právo ES

Ústava a LZPS

- **Východiska právního řádu**
- **Přirozenoprávní koncepce lidských práv**
- **LZPS – zájmy a hodnoty, jež je nutno chránit**
 - Právo každého člověka na:
 - Život
 - Tělesnou integritu
 - Osobní svobodu
 - Zachování jeho/její cti a lidské důstojnosti

Trestní právo

- **Hmotné** – co je trestným činem a sankce za jeho spáchání – **trestní zákon**
- **Procesní** – rozhodování státních orgánů (podle pravidel trestního řízení) o tom, zda byl trestný čin spáchán – **trestní řád**
- Legitimita trestněprávních zásahů – **nebezpečnost činu pro společnost**

Trestní zákon

- Trestné činy související s domácím násilím:
 - § 215a „Týrání osoby žijící ve společně obývaném bytě nebo domě“
 - § 215 „Týrání svěřené osoby“
 - § 197a „Násilí proti skupině obyvatel a jednotlivci“
 - § 221 „Ublížení na zdraví“
 - § 222 „Těžká újma na zdraví“
 - § 241 „Znásilnění“
 - § 231 „Omezování osobní svobody“
 - § 213 „Zanedbání povinné výživy“

Skutková podstata § 215a

- **Předmět útoku** – osoba žijící s pachatelem ve společně obývaném bytě nebo domě
- Důležitý je **fakt společného bydlení** (společného užívání)
- **Týrání**
 - „Zlé nakládání s osobou blízkou nebo jinou osobou žijící s pachatelem ve společně obývaném bytě nebo domě, vyznačující se vyšším stupněm hrubosti, bezcitnosti a určitou trvalostí, které tato osoba pociťuje jako těžké příkoří“
- Nemusí vzniknout následky na zdraví

Trestní řád

- Upravuje náležitosti a průběh trestního řízení
 - Postup orgánů činných v trestním řízení při zjišťování trestných činů a rozhodování o nich
- Účel
 - **Odhalit pachatele**
 - **Vyšetřit skutek**
 - **Postavit pachatele před soud**

Trestní řízení

- Oběť trestného činu může vystupovat jako
 - **Poškozená/ý** (osoba které bylo trestným činem ublíženo na zdraví, způsobena majetková, morální nebo jiná škoda)
 - **Svědyně/svěděk**
- Procesní práva poškozeného:
 - Činit návrhy na **doplnění dokazování**
 - Nahlížet do **spisu**
 - Účastnit se **hlavního líčení**
 - Právo na **náhradu škody**
 - Právo na přidělení **bezplatného právního zástupce**

Trestní řízení

- § 163 trestního řádu - **souhlas poškozeného se zahájením trestního stíhání či s pokračováním v něm**

Zákon o přestupcích

- Přestupek
 - zaviněné **jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti**

- § 49 **přestupky proti občanskému soužití**
- Sankce
 - Pokuta do výše 3000,- Kč
 - Napomenutí

Zákon o přestupcích

- Projednávání přestupků - obce - obecní úřady - **tzv. přestupkové komise**
- Řízení o přestupcích - návrhové - **lhůta 3 měsíce**
- Pokud se spáchání přestupku neprokáže **náklady řízení hradí návrhvatel**
- Častý problém v praxi - **trestné činy překvalifikovány na přestupek**

Zákon o Policii ČR

- Úkoly Policie ČR:
 - Ochrana osob a majetku
 - Odhalování a vyšetřování trestných činů
- § 43 právo obrátit se na policistu s prosbou o pomoc – **povinnost policisty pomoc poskytnout**
- Povinnost policisty **dbát cti, vážnosti a důstojnosti osob**
- Povinnost **provést příslušné kroky** (služební zákrok/úkon) je-li páchán trestný čin či přešůpek

Oprávnění policistů

- Požadovat vysvětlení
- Zajistit osobu (max. 24 hod.)
- Odebrat zbraň
- Otevřít byt nebo jiný nebytový prostor
- Vydat rozhodnutí o vykázání

Zákon č. 135/2006 Sb.

- Zákon č. 135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím
- Rozhodnutí o vykázaní je součástí širšího systému pomoci
 - **Policie ČR** - rozhodnutí o vykázaní
 - **Intervenční centrum** - pomoc osobám ohroženým DN
 - **Soud** - předběžné opatření na vykázaní
- Od 1.1. 2007

Rozhodnutí o vykázání Policie ČR

- Obsahem rozhodnutí – **povinnost násilné osoby opustit obydlí a zákaz návratu do něj**
- Vydává policista Policie ČR na místě
- Zda jsou dány podmínky pro vydání rozhodnutí se hodnotí na základě provedení **dotazníku SARA DN, místního šetření**
- Délka trvání – 10 dní
- Kontrola dodržování – **do 3 dnů po vydání**

Literatura

- Mates, P, Čechmánek, B., Hromádka, M., Kramář, K., Rajman, J.: **Policejní právo**. Praha: Linde, 2002,
- Šámal, P., Púry, F., Rizman, S.: **Trestní zákon komentář - díl I a II**. 6. vydání. Praha: C.H. Beck, 2004,
- Šámal, P., Král, V., Baxa, J., Púry, F.: **Trestní řád. Komentář - díl I a II**. 4. vydání. Praha: C.H. Beck 2002.
- **Bílá místa v péči o oběti DN**
(www.persefona.cz)

DĚKUJI VÁM ZA POZORNOST

horinova.anna@seznam.cz

Persefona o.s.

545 245 996

737 834 345